

Vliv EPBD II, zákona o hospodaření energií a vyhlášky o energetické náročnosti budov na obálku budov

Ing. Jaroslav Maroušek, CSc.

ředitel SEVEn Energy

předseda pracovní skupiny EPBD při HK ČR

Obsah prezentace

- Evropská směrnice o energetické náročnosti budov
- Transformace směrnice do české legislativy a hlavní povinnosti
- Energetický průkaz budovy
- Závazné ukazatele pro nové budovy
  - Referenční budova
  - Ukazatel primární (neobnovitelné) energie
  - Varianty obálky budovy – výsledky výpočtu
- Požadavky při změně dokončené budovy

Směrnice o energetické náročnosti budov 2010/31/EU

- Byla schválena Evropským parlamentem dne 19. května 2010
- Má za cíl výrazně snížit budoucí spotřebu energie v budovách:
  - Zavedením minimálních požadavků na energetickou náročnost pro novou výstavbu – požaduje plnění nákladově optimálních požadavků a postupný přechod k budovám s téměř nulovou spotřebou energie (definice budov s téměř nulovou spotřebou ponechána na národní úrovni)
  - Zavedením požadavků na energetickou náročnost při rekonstrukci budov
  - Motivací trhu rozšířením a zveřejňováním **energetických průkazů budov**
  - Zavedením pravidelných kontrol správné funkčnosti energetického vybavení budov
  - Využitím obnovitelných zdrojů v budovách

Vybrané povinnosti uvedené ve směrnici 2010/31/EU

Od 2013: Zajistit minimální požadavky na budovy na nákladově-optimální úrovni pro nové i rekonstruované budovy (lze rozdílně)

Od 31. prosince 2018

Členské státy zajistí, aby nové budovy užívané a vlastněné orgány veřejné moci byly budovami s téměř nulovou spotřebou energie a ve značné míře využívaly obnovitelné zdroje energie.

Od 31. prosince 2020

• Členské státy zajistí, aby všechny nové budovy byly budovami s téměř nulovou spotřebou energie a ve značné míře využívaly obnovitelné zdroje energie.

Všechna klíčová rozhodnutí členských států budou provedena s ohledem na **nákladově-optimální úroveň** požadavků na energetickou náročnost a to jak požadavků na nové, tak i na rekonstruované budovy

Nová česká legislativa o energetické náročnosti budov

- Zákon 406/2000Sb. (aktualizovaný zákonem 318/2012Sb.) je platný od 1.ledna 2013 a stanoví především:
  - Hlavní požadavky a termíny pro splnění energetické náročnosti nových i rekonstruovaných budov - §7
  - Požadavky a termíny pro pořízení Průkazů energetické náročnosti budov - §7a
- Novelizovaná vyhláška (za původní 148/2007) rozpracovává tyto povinnosti do konkrétní podoby
  - Vyhláška má vstoupit v platnost od 1. dubna 2012

Povinnosti dle zákona 406/2000Sb.:

V případě výstavby nové budovy je každý stavebník povinen plnit

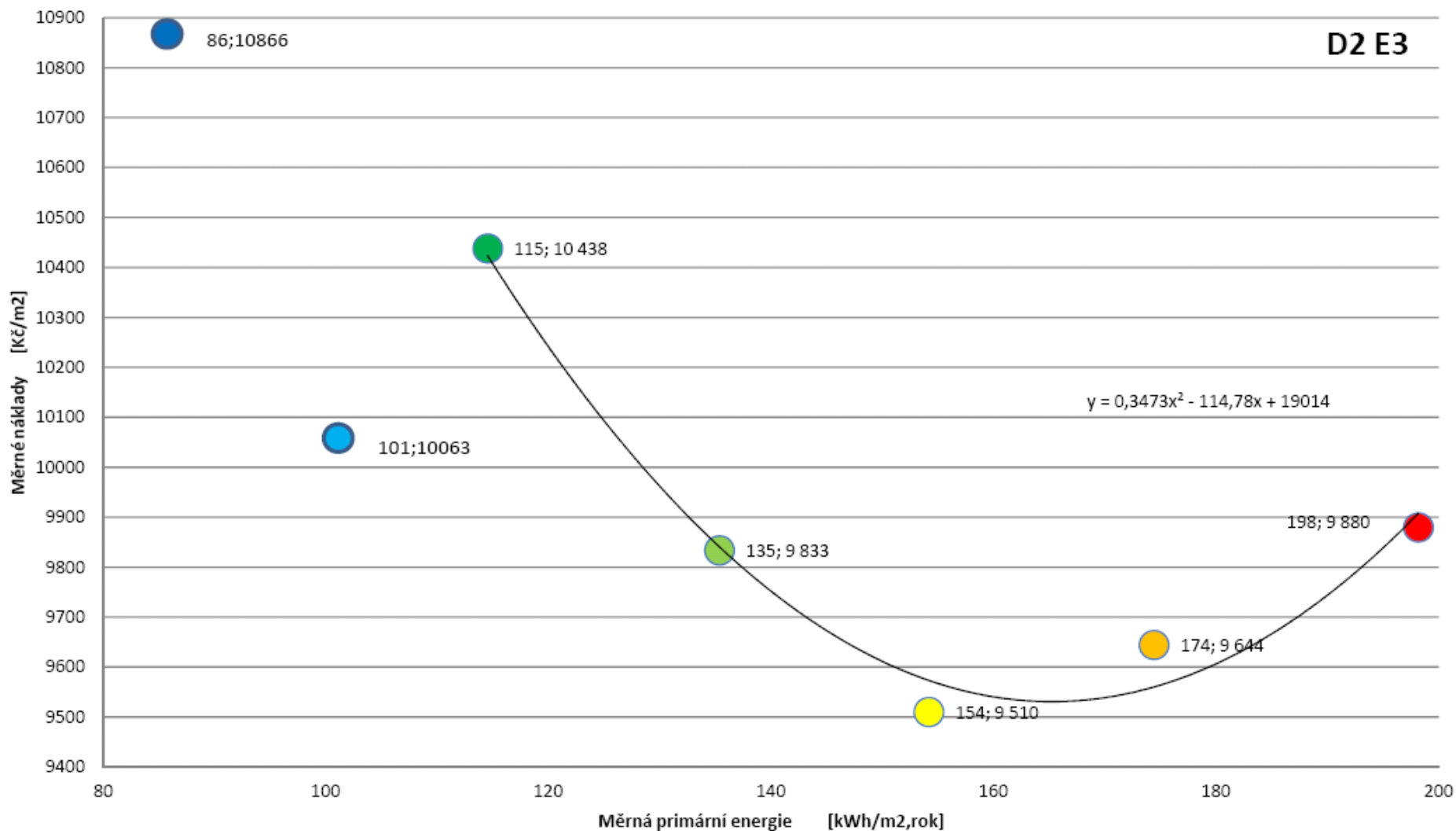
- požadavky na energetickou náročnost budovy na nákladově optimální úrovni od 1. ledna 2013**

- požadavky na energetickou náročnost budovy s téměř nulovou spotřebou energie, a to v případě budovy s celkovou energeticky vztažnou plochou
  - větší než 1 500 m² od 1. ledna 2018**
  - větší než 350 m² od 1. ledna 2019**
  - menší než 350 m² od 1. ledna 2020,****

V případě výstavby nové budovy, jejímž vlastníkem a uživatelem bude orgán veřejné moci, nebo jím zřízený subjekt, je stavebník povinen plnit :

- požadavky na energetickou náročnost budovy na nákladově optimální úrovni od 1. ledna 2013**

- požadavky na energetickou náročnost budovy s téměř nulovou spotřebou energie, a to v případě budovy s celkovou energeticky vztažnou plochou
  - větší než 1 500 m² od 1. ledna 2016,**
  - větší než 350 m² od 1. ledna 2017,**
  - menší než 350 m² od 1. ledna 2018****

Nákladově optimální úroveň - novostavba RD

D2 E3

	2,0%	3,0%	4,0%	5,0%	
navýšení investice					
celkové měrné náklady	9 560	9 585	9 609	9 634	Kč/m²
navýšení investice oproti optimu	478 692	483 385	488 078	492 771	Kč
min hodnota škály nákl.optima	156	153	150	148	kWh/m²,rok
max hodnota škály nákl.optima	174	178	180	183	kWh/m²,rok

VAR1	Uem,požad.
VAR2	0,9 Uem,požad.
VAR3	0,8 Uem,požad.
VAR4	0,6 Uem,požad.
VAR5	0,5 Uem,požad.

Při změně dokončené budovy (rekonstrukce) jsou stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek povinni plnit tyto požadavky:

- I** V případě větší změny budovy (=nad 25% plochy obálky)
  - II** doložit splnění požadavků na energetickou náročnost budovy na nákladově optimální úrovni pro budovu nebo pro měněné stavební prvky obálky budovy a měněné technické systémy v souladu s vyhláškou
  - II** a provést posouzení technické, ekonomické a ekologické proveditelnosti alternativních systémů dodávek energie podle prováděcího právního předpisu, stanovení doporučených opatření pro snížení energetické náročnosti budovy podle prováděcího právního předpisu.
- I** V případě jiné než větší změny dokončené budovy
  - II** doložit plnění požadavků na snížení energetické náročnosti pro měněné stavební prvky obálky budovy nebo technické systémy

Povolené výjimky z uvedených povinností jsou:

- a) budov s celkovou energeticky vztažnou plochou menší než 50 m²
- b) u budov, které jsou kulturní památkou, anebo nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně
- c) u budov navrhovaných a obvykle užívaných jako místa bohoslužeb a pro náboženské účely
- d) u staveb pro rodinnou rekreaci
- e) u průmyslových a výrobních provozů, dílenských provozoven a zemědělských budov se spotřebou energie do 700 GJ za rok
- f) při větší změně dokončené budovy v případě, že stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek prokáže energetickým auditem, že to není technicky nebo ekonomicky vhodné s ohledem na životnost budovy a její provozní účely.

Průkaz energetické náročnosti

Stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek je povinen zajistit zpracování průkazu energetické náročnosti

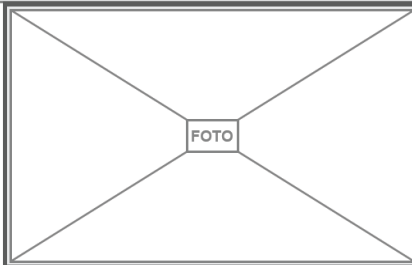
- při výstavbě nových budov
- při větších změnách dokončených budov

- při prodeji budovy nebo ucelené části budovy,
- při pronájmu budovy,
- od 1. ledna 2016 při pronájmu ucelené části budovy (např. bytu)

Průkaz zpracovaný pro budovu je také průkazem pro ucelenou část této budovy včetně bytové jednotky

PRŮKAZ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

vydaný podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a vyhlášky č. xxx/2012 Sb., o energetické náročnosti budov

Ulice, číslo: .....
 PSČ, místo: .....
 Typ budovy: .....
 Plocha obálky budovy: ..... m²
 Objemový faktor tvaru A/V: ..... m²/m³
 Energetická vztažná plocha: ..... m²

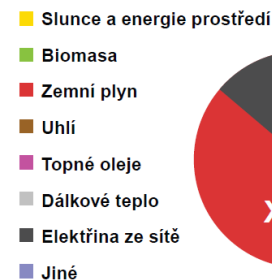
DOPORUČENÁ OPATŘENÍ

Opatření pro	Stanovena
Vnější stěny:	☒
Okna a dveře:	☒
Střechu:	☒
Podlahu:	☐
Vytápění:	☒
Chlazení/klimatizaci:	☐
Větrání:	☒
Přípravu teplé vody:	☐
Osvětlení:	☒
Jiné:	☐

Popis opatření je v protokolu průkazu a vyhodnocení jejich dopadu na energetickou náročnost je znázorněno šipkou **Doporučení**

PODÍL ENERAGONOSITELŮ NA DODANÉ ENERGIÍ

Hodnoty pro celou budovu
MWh/rok

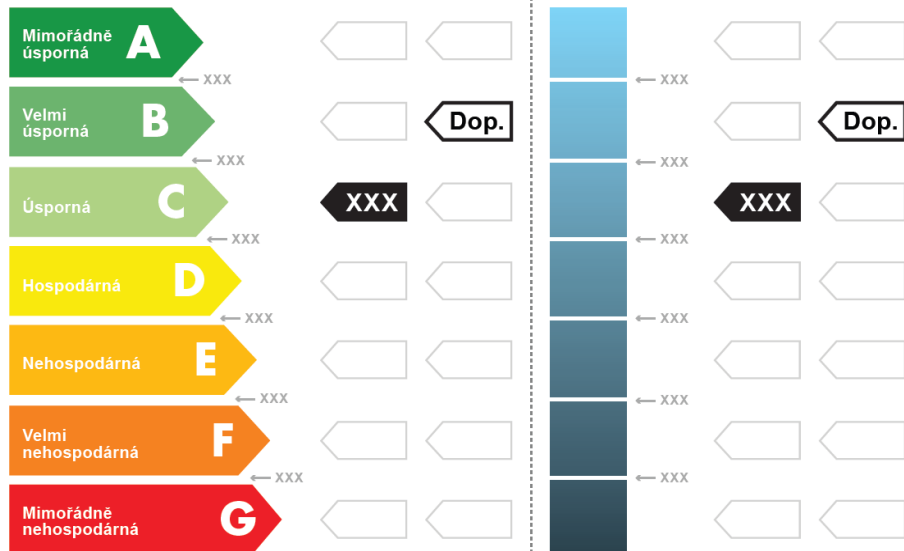

ENERGETICKÁ NÁROČNOST BUDOVY

Celková dodaná energie
(Energie na vstupu do budovy)

Neobnovitelná primární energie
(Vliv provozu budovy na životní prostředí)

Měrné hodnoty kWh/(m²·rok)

Hodnoty pro celou budovu
MWh/rok

XX

XX

UKAZATELE ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

	Obálka budovy	Vytápění	Chlazení	Větrání	Úprava vlhkosti	Teplá voda	Osvětlení
	U_{em} W/(m²·K)	Dílčí dodané energie					
		Měrné hodnoty kWh/(m²·rok)					
Mimořádně úsporná							
A	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
B	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐
C	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐
D	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☒
E	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐
F	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
G	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mimořádně neúsporná							
Hodnoty pro celou budovu MWh/rok		XX	XX	XX	XX	XX	XX

Zpracovatel: .....

Osvědčení č.: .....

Kontakt: .....

Vyhotoveno dne: .....

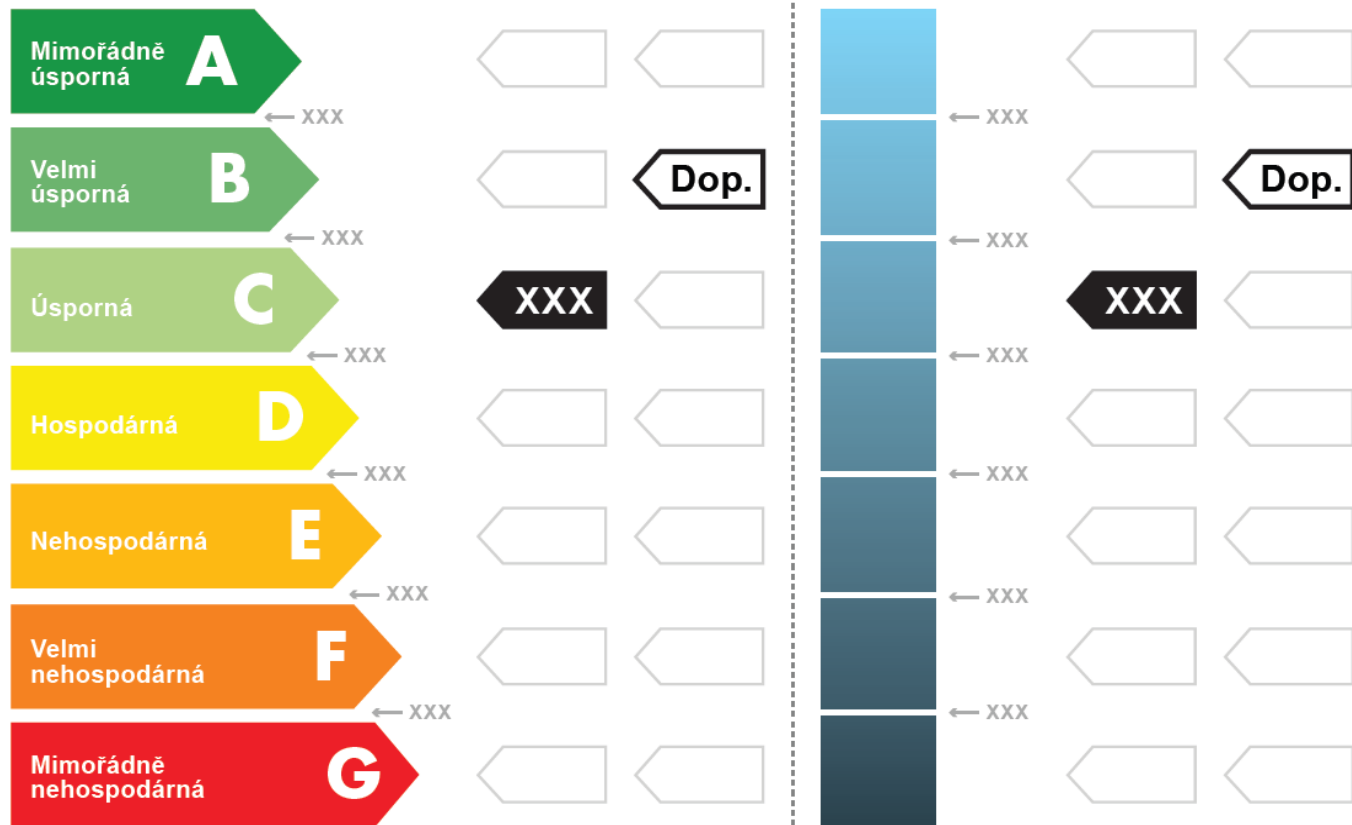
Podpis: .....

ENERGETICKÁ NÁROČNOST BUDOVY

Celková dodaná energie
(Energie na vstupu do budovy)

Neobnovitelná primární energie
(Vliv provozu budovy na životní prostředí)

Měrné hodnoty kWh/(m²·rok)

Hodnoty pro celou budovu
MWh/rok

XX

XX

UKAZATELE ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

	Obálka budovy	Vytápění	Chlazení	Větrání	Úprava vlhkosti	Teplá voda	Osvětlení
	U_{em} W/(m ² ·K)	Dílčí dodané energie Měrné hodnoty kWh/(m ² ·rok)					
Mimořádně úsporná							
A				Dop.			
B	Dop.			XXX			
C	XXX	Dop.			XXX		
D		XXX					XXX Dop.
E						XXX	
F			XXX				
G							
Mimořádně nevhodná							
Hodnoty pro celou budovu MWh/rok		XX	XX	XX	XX	XX	XX

DOPORUČENÁ OPATŘENÍ

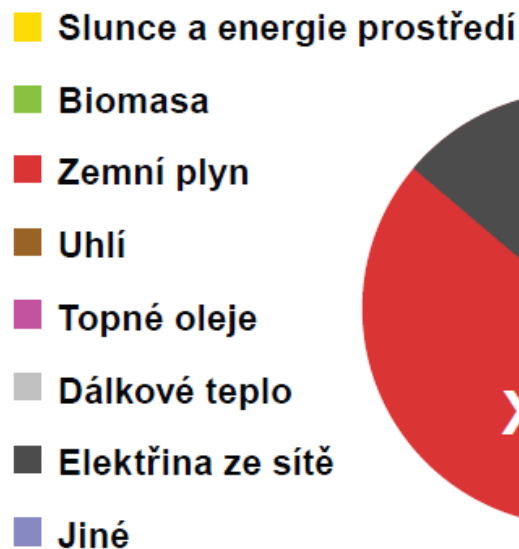
Opatření pro	Stanovena
Vnější stěny:	☒
Okna a dveře:	☒
Střechu:	☒
Podlahu:	☐
Vytápění:	☒
Chlazení/klimatizaci:	☐
Větrání:	☒
Přípravu teplé vody:	☐
Osvětlení:	☒
Jiné:	☐

Popis opatření je v protokolu průkazu a vyhodnocení jejich dopadu na energetickou náročnost je znázorněno šipkou

Doporučení

PODÍL ENERGO NOSITELŮ NA DODANÉ ENERGII

Hodnoty pro celou budovu
MWh/rok

Vyhláška o energetické náročnosti budov vymezuje ukazatele energetické náročnosti budovy (informativní nebo **závazné**)

- / a) celková primární energie za rok**
- / b) neobnovitelná primární energie za rok**
- / c) celková dodaná energie za rok**
- / d) dílčí dodané energie pro technické systémy vytápění, chlazení, větrání, úpravu vlhkosti vzduchu, přípravu teplé vody a osvětlení za rok**
- / e) průměrný součinitel prostupu tepla**
- / f) součinitele prostupu tepla jednotlivých konstrukcí na systémové hranici**
- / g) účinnost technických systémů**

Požadavky na energetickou náročnost nové budovy

■ Požadavky na energetickou náročnost **nové budovy** a budovy s téměř nulovou spotřebou energie jsou splněny, pokud hodnoty ukazatelů energetické náročnosti hodnocené budovy

b) **neobnovitelná primární energie** za rok, dále

c) **celková dodaná energie** za rok a

e) **průměrný součinitel prostupu tepla**

nejsou vyšší, než referenční hodnoty ukazatelů energetické náročnosti pro referenční budovu

Referenční budova

- Metodický postup zjišťování požadované úrovně spotřeby energie v budově je postaven na porovnání hodnocené budovy s tzv. referenční budovou
- **referenční budova** je výpočtově definovaná budova téhož druhu, stejného geometrického tvaru a velikosti včetně prosklených ploch a částí, stejné orientace ke světovým stranám, stínění okolní zástavbou a přírodními překážkami, stejného vnitřního uspořádání a se stejným typickým užíváním a stejnými uvažovanými klimatickými údaji jako hodnocená budova, avšak s referenčními hodnotami vlastností budovy, jejích konstrukcí a technických systémů budovy
  - Např. všechny referenční budovy se počítají jako vytápěné kotlem s referenční účinností výroby tepla 80%, účinností distribuce 85% a sdílení energie 80%
- Plnění nebo neplnění energetických ukazatelů se zjistí porovnáním příslušných ukazatelů spotřeby energie hodnocené budovy a referenční budovy

Vybrané parametry referenční budovy (1/2)

Parametr	Označení	Jednotky	Referenční hodnota		
			Dokončená budova a její změna	Nová budova	Budova s téměř nulovou spotřebou energie
Redukční činitel požadované základní hodnoty průměrného součinitele prostupu tepla	f_R	-	1,0	0,8	0,7
Průměrný součinitel prostupu tepla jednozónové budovy nebo dílčí zóny vícezónové budovy	$U_{em,R}$	W/(m ² ·K)	hodnota podle odstavce 4		
Průměrný součinitel prostupu tepla vícezónové budovy	$U_{em,R}$	W/(m ² ·K)	hodnota podle odstavce 7		
Přirážka na vliv tepelných vazeb	$\Delta U_{em,R}$	W/(m ² ·K)	0,02		

Vybrané parametry referenční budovy (2/2)

Vnitřní tepelná kapacita	C_R	$\text{kJ}/(\text{m}^2 \cdot \text{K})$	165
Celková propustnost slunečního záření (solární faktor)	g_R	-	0,5
Činitel clonění aktivními stínicími prvky pro režim chlazení	$F_{sh,R}$	-	0,2
Vyrobená elektřina	$Q_{el,R}$	(kWh)	0
Využitá energie slunečního záření, energie větru a geotermální energie	$Q_{env,R}$	(kWh)	0

Klasifikační třídy energetické náročnosti budovy

Klasifikační třída	Hodnota pro horní hranici klasifikační třídy	Slovní vyjádření klasifikační třídy
A	$0,5 \times E_R$	Mimořádně úsporná
B	$0,75 \times E_R$	Velmi úsporná
C	E_R	Úsporná
D	$1,5 \times E_R$	Méně úsporná
E	$2 \times E_R$	Nehospodárná
F	$2,5 \times E_R$	Velmi nehospodárná
G	$> 2,5 \times E_R$	Mimořádně nehospodárná

Ref - - - - -

Primární energie a faktor přepočtu na primární energii:

$\text{Celková\_primární\_energie} = \text{Konečná\_spotřeba} * \text{faktor\_PE}$

←====Celková primární energie====→

← ==primární neobnovitelná energie ==→

Konečná spotřeba energie
(úroveň dodané energie do budovy)

Skutečná
potřeba energie

Ztráty v
technických
systémech
spotřebitele

Ztráty v
transformačních
procesech
energetického
hospodářství

	Energonositel	Faktor primární energie	Faktor neobnovitelné primární energie
		(-)	(-)
	Zemní plyn	1,1	1,1
	Černé uhlí	1,1	1,1
	Hnědé uhlí	1,1	1,1
	Propan-butan/LPG	1,2	1,2
	Lehký topný olej	1,2	1,2
	Elektřina	3,2	3,0
	Dřevěné peletky	1,2	0,2
	Kusové dřevo, dřevní štěpka	1,1	0,1
	Energie okolního prostředí (elektřina a teplo)	1,0	0,0
	Elektřina - dodávka mimo budovu	-3,2	-3,0
	Teplo - dodávka mimo budovu	-1,1	-1,0
	Soustava zásobování tepelnou energií s vyšším než 80% podílem obnovitelných zdrojů	1,1	0,1
	Soustava zásobování tepelnou energií s vyšším než 50% a nejvýše 80 % podílem obnovitelných zdrojů	1,1	0,3
	Soustava zásobování tepelnou energií s 50% a nižším podílem obnovitelných zdrojů	1,1	1,0
	Ostatní neuvedené energonositele	1,2	1,2

**příloha č. 3
vyhlášky:**

Faktory primární energie hodnocené budovy

Hodnoty faktoru neobnovitelné primární energie pro referenční budovu

Typ spotřeby	Faktor neobnovitelné primární energie (-)
Vytápění	1,1
Chlazení	3,0
Příprava teplé vody	1,1
Úprava vlhkosti vzduchu	3,0
Mechanické větrání	3,0
Osvětlení	3,0
Pomocné energie (čerpadla, regulace apod.)	3,0

Tab. 5 - Snížení hodnoty neobnovitelné primární energie pro referenční budovu:

Parametr	Označení	Jednotky	Druh budovy nebo zóny	Referenční hodnota		
				Změna dokončené budovy po 1.1. 2015	Nová budova po 1. 1. 2015	Budova s téměř nulovou spotřebou u energie
Snížení hodnoty neobnovitelné primární energie stanovené pro referenční budovu	$\Delta e_{p,R}$	%	Rodinný dům	3	10	25
			Bytový dům	3	10	20
		%	Ostatní budovy	3	8	10

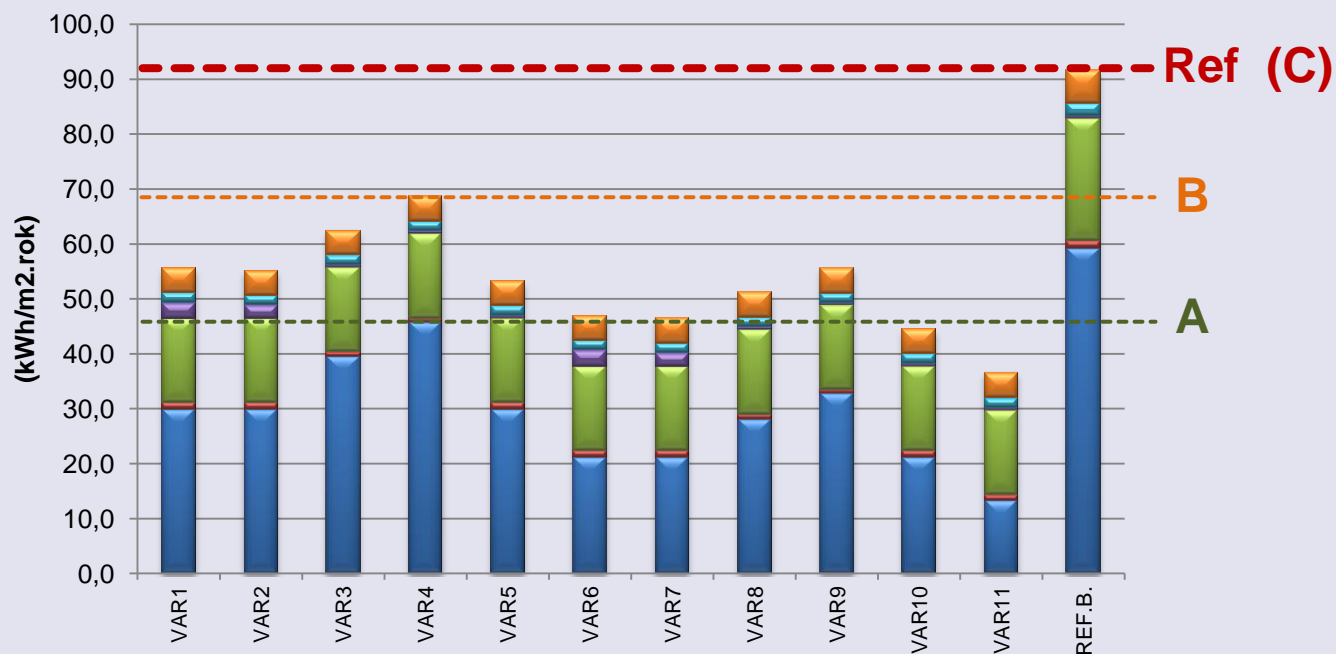
Výpočty vlivu obálky na budově s elektrickým vytápěním

(rodinný dům, zděná technologie s rekuperací, 3 varianty obálky – třídy C, B a A)

VAR	Třída obálky budovy	Vytápění	Příprava teplé vody
1	C	Elektrické podlahové	Termické střešní panely
2	C	Elektrické podlahové	Tepelné čerpadlo (COP=3,4)
3	C	Elektrické podlahové v kombinaci s krbovými kamny (poměr 70:30)	Pouze elektrický ohřev
4	C	Elektrické podlahové v kombinaci s krbovými kamny (poměr 50:50)	Pouze elektrický ohřev
5	C *)	Elektrické podlahové	Pouze elektrický ohřev
6	B	Elektrické podlahové	Termické střešní panely
7	B	Elektrické podlahové	Tepelné čerpadlo (COP=3,4)
8	B	Elektrické podlahové v kombinaci s krbovými kamny (poměr 70:30)	Pouze elektrický ohřev
9	B	Elektrické podlahové v kombinaci s krbovými kamny (poměr 50:50)	Pouze elektrický ohřev
10	B *)	Elektrické podlahové	Pouze elektrický ohřev
11	A	Elektrické podlahové	Pouze elektrický ohřev

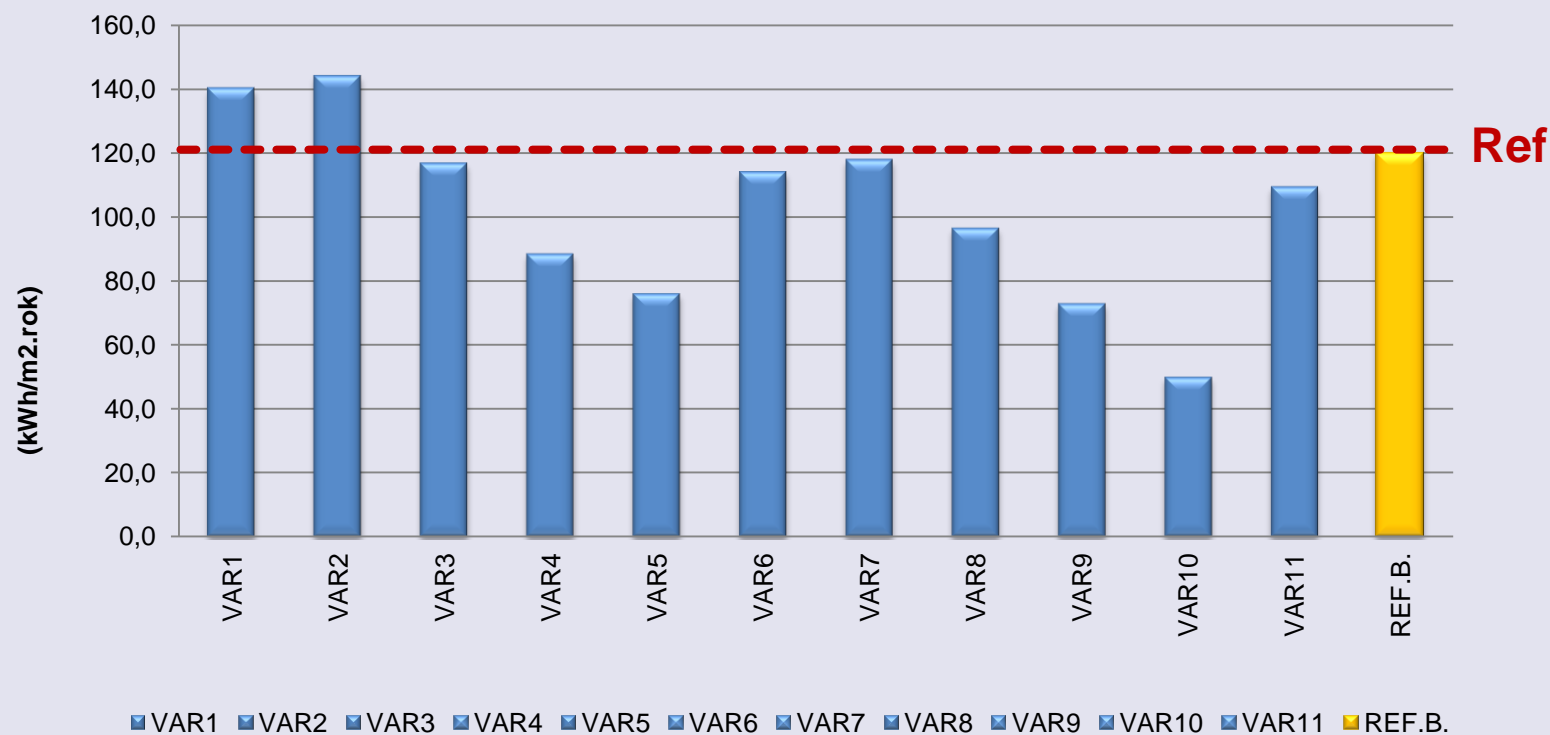
*) instalovány fotovoltaické panely pro vlastní spotřebu 5,4 kWp (výroba 5000 kWh/rok)

Výsledky výpočtů jednotlivých variant: Energetická náročnost podle dílčích složek

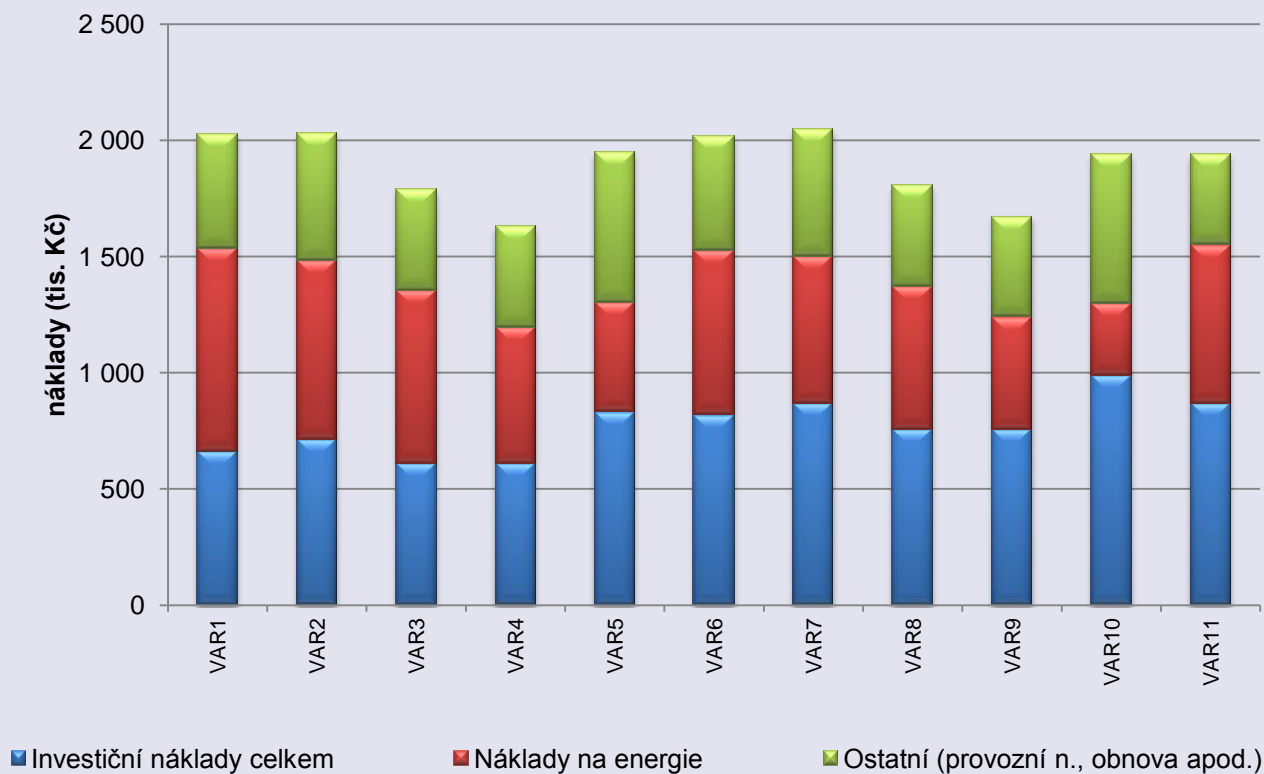

- Spotřeba en.na vytápění Q_{fuel,H}
- Pomocná en.na vytápění Q_{aux,H}
- Spotřeba en.na TV Q_{fuel,W}
- Pomocná en.na TV Q_{aux,W}
- En.náročnost chodu větrání EP,F
- En.náročnost osvětlení EP,L

Výsledky výpočtů jednotlivých variant: Neobnovitelná primární energie

Struktura celkových nákladů za porovnávané období (náklady související s energetickou náročností za 30 let provozu budovy)

Požadavky na energetickou náročnost při větší změně dokončené budovy a při jiné, než větší změně dokončené budovy jsou splněny, pokud

- hodnoty ukazatelů energetické náročnosti hodnocené budovy **neobnovitelná primární energie** za rok a **průměrný součinitel prostupu tepla** nejsou vyšší než referenční hodnoty těchto ukazatelů energetické náročnosti pro referenční budovu,
nebo
- hodnoty ukazatelů energetické náročnosti hodnocené budovy **celková dodaná energie** za rok a **průměrný součinitel prostupu tepla** nejsou vyšší než referenční hodnoty těchto ukazatelů energetické náročnosti pro referenční budovu,
nebo
- hodnota **součinitele prostupu tepla jednotlivých konstrukcí** na systémové hranici pro všechny měněné stavební prvky obálky budovy není vyšší než referenční hodnota **součinitele prostupu tepla jednotlivých konstrukcí** na systémové hranici uvedená ve vyhlášce, a současně hodnota **účinnosti technických systémů** budovy pro všechny měněné technické systémy není nižší než referenční hodnota **účinnosti technických systémů** uvedená ve vyhlášce.

Děkuji za pozornost

Jaroslav MAROUŠEK
SEVEn

jaroslav.marousek@svn.cz